

QUICK SCAN

SCHATTING AANTAL ARBEIDSMIGRANTEN IN HOLLAND RIJNLAND 2013

opdrachtgever:

In Holland Rijnland werken samen:
Alphen aan den Rijn, Hillegom,
Kaag en Brassem, Katwijk,
Leiden, Lelidorp, Lisse,
Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout,
Oegstgeest, Rijswoude, Teylingen,
Voorschoten en Zoeterwoude.

opdrachtnemer:

18 april 2013

QUICK SCAN SCHATTING AANTAL ARBEIDSMIGRANTEN IN HOLLAND RIJNLAND 2012

Inhoudsopgave	pagina
I. Aanleiding	3
II. Centrale vragen	3
III. Aanpak	3
Spoor 1: de omvang en verdeling in beeld via de registratie in GBA en UWV	3
Spoor 2: de omvang in beeld via onderzoek Van der Heijden	5
IV. Verschilanalyse en totaalbeeld	6
V. Supplement: behoefteraming huisvesting arbeidsmigranten Hollands Rijnland	10
VI. Bronnen	11

Bijlagen

A	Aantal geregistreerde arbeidsmigranten in Holland Rijnland op basis van (een koppeling van) het GBA en UWV-polisadministratie, 31-12-2010	12
B	GBA-inschrijvingen per gemeente, 31-12-2012	13
C	Uitsplitsing inwoneraantallen (oude) politieregio Hollands Midden in regio Holland Rijnland en overige gemeenten, 01-01-2012	21

Auteur:

Johan van der Craats

j.vanderkraats@huiswerkprojecten.nl

www.huiswerkprojecten.nl

QUICK SCAN SCHATTING AANTAL ARBEIDSMIGRANTEN IN HOLLAND RIJNLAND 2012

I. Aanleiding

Op 28 maart 2012 is door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en een aantal landelijke organisaties van gemeenten, woningcorporaties, werkgevers en werknemers de nationale verklaring huisvesting van EU-arbeidsmigranten ondertekend. Minister Blok heeft daarbij onder meer ook de regio Holland Rijnland gevraagd om nog voor de zomer van 2013 tot bestuurlijke afspraken te komen tussen gemeenten, werkgevers en huisvesters. Inzet daarbij is om meer en betere huisvesting voor de in de regio aanwezige arbeidsmigranten te creëren. In de regio wordt inmiddels gewerkt aan de totstandkoming van een convenant om die afspraken gestalte te geven. Belangrijke input daarbij is om nog vóór de bestuurlijke werkconferentie op 22 april 2013 meer en beter zicht op het aantal en de verdeling van de in Holland Rijnland aanwezige arbeidsmigranten te krijgen. Om deze reden heeft het samenwerkingsverband Holland Rijnland door Huiswerk advies & projecten een quick scan laten uitvoeren.

Definitie arbeidsmigrant

In deze quick scan wordt gezocht naar een betrouwbare schatting van het aantal in Holland Rijnland verblijvende arbeidsmigranten. Aangezien achter het begrip 'arbeidsmigrant' nogal eens een wisselende lading schuil gaat, is het goed het begrip te definiëren. In deze quick scan wordt aangesloten bij de definitie van het CBS:

Arbeidsmigranten worden gedefinieerd als alle 'eerstegeneratieallochtonen' van 15-64 jaar, die afkomstig zijn uit Bulgarije, Hongarije, Slovenië, Polen, Roemenië, Estland, Letland, Litouwen, voormalig Tsjecho-Slowakije (incl. Tsjechië en Slowakije), Portugal, Spanje, Italië of Griekenland en bovendien op 31 december 2010 of 31 december 2012 in Nederland woonachtig waren.

De belangrijkste reden voor het gebruik van deze definitie is dat deze aansluit op andere onderzoeken en bronnen, die eveneens in deze quick scan gebruikt worden. Overigens worden de begrippen 'eerstegeneratieallochtoon' en 'EU-arbeidsmigrant' omwille van de leesbaarheid door elkaar gebruikt.

II. Centrale vragen

Het voorgaande leidt tot twee onderzoeksvragen:

1. Hoeveel arbeidsmigranten uit Midden-, Oost en Zuid-Europa zijn er in de regio Holland Rijnland?
2. Hoe zijn de arbeidsmigranten verdeeld over de subregio's Duin- en Bollenstreek, de Leidse regio, de Rijn- en Veenstreek en de tot die subregio's behorende gemeenten?

Let op:

Voor welke aanpak ook wordt gekozen: de uitkomsten van onderzoeken naar aantallen arbeidsmigranten leiden nooit tot harde uitkomsten. Zo lang arbeidsmigranten onvoldoende zijn geregistreerd, blijven de uitkomsten hooguit goed beredeneerde schattingen. Het spreekt voor zich dat het wijzigen van aannames en denklijnen leidt tot andere uitkomsten.

Verschillende gebruikte cijfers hebben als peildatum 31 december. Dat is de periode waarbij het aantal ingeschakelde seizoensarbeiders doorgaans een dip kent. Kortom: de cijfers moeten met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

III. Aanpak

Op basis van het voorgaande, werken we twee aanpakken uit. Op grond van een verschilanalyse komen we tenslotte tot een 'eindbeeld'.

Spoor 1: de omvang en verdeling in beeld via de registratie in GBA en UWV

Om op korte termijn tot redelijke schattingen van het aantal arbeidsmigranten in de regio Holland Rijnland te komen, zal zoveel mogelijk bestaand bronnenmateriaal worden onderzocht en bewerkt. Die bronnen zijn:

- a) *inschrijvingen in de GBA*: EU-migranten die gedurende een half jaar meer dan vier maanden in Nederland verblijven, moeten zich inschrijven in de GBA en ontvangen dan een burgerservicenummer (BSN). Van deze personen is het verblijfsadres bekend.
- b) *registratie in de polisadministratie UWV*: In het kader van de Wet op loonbelasting moeten werkgevers sociale premies en loonbelasting afdragen namens hun werknemers. In principe staat daarmee iedereen die werkt voor een Nederlandse werkgever (een uitzendbureau is wettelijk gezien ook een werkgever) geregistreerd in de polisadministratie van het UWV. Dit geldt dus ook voor EU-migranten. De polisadministratie bevat gegevens van lonen,

arbeidscontracten en uitkeringen en is gebaseerd op data uit de loonaangiften. In de meeste gevallen staat enkel een adres van de werkgever genoteerd.

- c) onderzoek 'Poolse arbeidsmigranten in Hillegom en Katwijk', (Nicis, 2011). Dit onderzoek in Katwijk en Hillegom maakt deel uit van een meer omvattend onderzoeksproject naar de leefsituatie en arbeidspositie van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa.

Iedere bron heeft zijn kracht maar ook zijn beperkingen. Zo biedt de GBA een beeld van de ingeschreven arbeidsmigranten. Keerzijde is dat maar een beperkt deel van de arbeidsmigranten staat ingeschreven. Een belangrijke beperking van de UWV-polisadministratie is, dat deze moeilijk toegankelijk is voor derden. Een partij die wél toegang heeft tot beide bronnen, is het CBS. Om deze reden hebben het ministerie van BZK en de VNG het CBS in het najaar van 2012 opdracht gegeven te onderzoeken hoeveel arbeidsmigranten uit Midden-, Oost- en Zuid-Europa in verschillende regio's verblijven en hoe de regionale spreiding eruit ziet¹.

In bijlage A staan de belangrijkste resultaten opgenomen. Uit de analyse is gebleken dat van slechts 1% van de personen uit de UWV-polisadministratie ook het woonadres in Nederland genoteerd staat. Dit betekent dat van de EU-migranten die wel in de polisadministratie geregistreerd staan, maar niet in de GBA, alleen de werkregio bekend is. Dat maakt vergelijkingen met de GBA zeer lastig omdat daar enkel het woonadres genoteerd staat. Om deze reden lijkt de UWV-polisadministratie een minder goede bron.

Om toch tot een goed beredeneerde schatting te komen van het aantal in Holland Rijnland aanwezige arbeidsmigranten, kan mede gebruik worden gemaakt van een van de bevindingen uit het Nicis-onderzoek 'Poolse arbeidsmigranten in Hillegom en Katwijk'². De onderzoekers concluderen (p17) dat *'ongeveer de helft van de respondenten zich niet in het gemeentelijk GBA heeft ingeschreven'*. Uitgaande van de aanname dat het percentage GBA-inschrijvingen van arbeidsmigranten in de gemeenten Hillegom en Katwijk representatief is voor de regio, kan op basis van alle GBA-inschrijvingen een totaalschatting worden gemaakt.

De GBA-gegevens uit het eerder genoemde CBS-onderzoek dateren van 31-12-2010. Aangezien Holland Rijnland een zo actueel mogelijk beeld wil van in de regio verblijvende arbeidsmigranten, zijn de 15 gemeenten in maart 2013 benaderd met het verzoek de GBA-gegevens per 31-12-2012 aan te leveren. De nader gespecificeerde GBA-inschrijvingen per gemeente staan opgenomen in bijlage B. In tabel 1 zijn de belangrijkste cijfers weergegeven.

¹ Toolkit 'Inschatting aantal EU-migranten op gemeentelijk niveau' handvatten voor gemeenten, CBS, in opdracht van Ministerie van BZK, VNG, Aedes, werkgevers- en werknemersorganisaties, 2012

² 'Poolse arbeidsmigranten in Hillegom en Katwijk, Sociale leefsituatie, arbeidspositie en toekomstperspectief', Nicis, 2011

Tabel 1: aantal in GBA ingeschreven EU-arbeidsmigranten in de gemeenten van Holland Rijnland over 2010 en 2012 uitgesplitst naar Midden- en Oost-Europese (MOE) en Zuid-Europese (ZE) herkomstsgroepering

gemeente	MOE 2010	ZE 2010	Totaal GBA 2010³	MOE 2012	ZE 2012	Totaal GBA 2012
Alphen aan de Rijn	475	185	660	493	201	694
Hillegom	310	20	330	385	23	408
Kaag en Braassem	170	20	190	272	52	324
Katwijk	315	85	400	420	86	506
Leiden	985	1.075	2 060	1.093	1.285	2.378
Leiderdorp	105	65	175	111	93	204
Lisse	500	60	560	450	0	450 ⁴
Nieuwkoop	150	30	180	210	28	238
Noordwijk	390	105	495	1.367	452	1.819
Noordwijkerhout	285	30	315	384	147	531
Oegstgeest	90	175	260	113	279	392
Rijnwoude	60	15	75	92	13	105
Teylingen	235	95	325	274	101	375
Voorschoten	120	60	180	116	83	199
Zoeterwoude	20	5	30	20	8	28
totaal	4.210	2.025	6.235	5.800	2.851	8.651

Uit de tabel blijkt dat er op 31 december 2012 8.651 EU-arbeidsmigranten ingeschreven stonden in de 15 gemeenten die regio Holland Rijnland vormen. Als er vanuit wordt gegaan dat het hier gaat om 50% van het daadwerkelijk aantal arbeidsmigranten, dan is het totaal aantal arbeidsmigranten twee maal 8.651 = 17.302 EU-arbeidsmigranten.

Conclusie spoor 1: Op basis van de 'opgehoogde' GBA-inschrijvingen kon het totaal aantal EU-arbeidsmigranten in Holland Rijnland in 2010 op 12.470 worden geschat. In 2012 is dat met 39% toegenomen tot een aantal van 17.302.

Spoor 2: de omvang in beeld via onderzoek Van der Heijden

Op verzoek van het ministerie van BZK heeft Prof. Dr. P.G.M. van der Heijden van de Universiteit Utrecht een schatting gemaakt van het aantal migranten uit Midden- en Oost-Europa in 2010 (Zuid-Europese landen zijn in deze schatting niet meegenomen)⁵. Dit is een vervolg op de schatting over 2008 en 2009. Een schatting over 2011 en 2012 is nog niet mogelijk, omdat de benodigde data voor de schatting nog niet beschikbaar zijn.

Het onderzoek geeft het aantal migranten uit Midden- en Oost-Europa weer dat in de GBA en/of bij UWV geregistreerd staat en maakt een schatting van het aantal personen die niet in deze systemen geregistreerd staan, maar hier wel wonen en/of werken.

In:

- 2008 was het totaal aantal EU-arbeidsmigranten maximaal 280.000
- 2009 maximaal 305.000
- 2010 maximaal 340.000

De schattingen laten zien de groep lineair groeit. Er is geen sprake van exponentiële groei. De schattingsmethode is gebaseerd op enkele aannames. De onderzoekers geven aan dat een kleine afwijking van de aannames tot grote veranderingen kan leiden. Daarom moet ook deze schatting met zorgvuldigheid worden gebruikt.

³ Door afronding op vijftallen in de CBS-analyses over 2010, komt het voor dat het totaal niet overeenstemt met de som.

⁴ De gemeente Lisse kon 71 EU-arbeidsmigranten niet nader specificeren naar herkomstland. Voor de overzichtelijkheid zijn deze toegedeeld aan het totaal van Midden- en Oost-Europese arbeidsmigranten.

⁵ Aantallen geregistreerde en niet-geregistreerde burgers uit MOE-landen die in Nederland verblijven, Rapportage schattingen 2009 en 2010, Van der Heijden, Universiteit Utrecht, 2013

In het onderzoek worden drie bronnen gebruikt. Naast de eveneens bij spoor 1 gebruikte gegevens uit de GBA en de UWV-polisadministratie, wordt ook het zogeheten HerKenningsdienstSysteem van de politie (HKS) gebruikt. Voor het HKS is gekozen omdat dit een van de weinige bestanden is waar niet-geregistreerden in voorkomen. De registratie van de HKS-gegevens vindt echter plaats op het schaalnivo van de oude 25 politieregio's. Van de politieregio Hollands-Midden, waar de regio Holland Rijnland deel van uit maakt, zijn dus schattingen bekend van het aantal aanwezige arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa.

In tabel 2 staat in de eerste twee rijen een schatting afkomstig uit het onderzoek Van der Heijden. De eerste rij geeft een schatting van het totaal aantal EU-arbeidsmigranten in heel Nederland naar nationaliteit. De tweede rij geeft een relatieve omvangsschatting van het aantal EU-arbeidsmigranten in de politieregio Hollands Midden.

Tabel 2: schatting van het aantal arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa in de (oude) politieregio Hollands Midden en Holland Rijnland, 2010

schatting heel Nederland	aantal Polen 169.759	aantal Roemenen 69.225	aantal Bulgaren 38.784	aantal overige MOE-landers 63.327	totaal 341.094
relatieve omvangsschatting politieregio Hollands Midden	7%	3%	2%	3%	5%
absolute omvangsschatting politieregio Hollands Midden (=100%)	11.883	2.077	776	1.900	17.055
absolute omvangsschatting Regio Holland Rijnland (=69%)	8.182	1.430	534	1.308	11.743

In de derde rij is de relatieve omvangsschatting uit de tweede rij vertaald in een absolute schatting. Zo is de schatting dat het aantal arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa in 2010 17.055 arbeidsmigranten bedroeg in de totale politieregio Hollands Midden.

De regio Holland Rijnland beslaat 69% van de totale politieregio Hollands Midden (zie voor berekening ook bijlage C). Als aangenomen wordt dat de arbeidsmigranten zich relatief homogeen over de politieregio hebben verspreid, dan kan de schatting voor de regio Holland Rijnland worden bepaald tot 69% van de voor de totale politieregio gevonden waarden. In de onderste rij van tabel 2 staat de absolute schatting voor de in Holland Rijnland aanwezige arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa weergegeven.

Conclusie spoor 2: op basis van het onderzoek van Van der Heijden wordt geschat dat in 2010 zo'n 11.743 arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa verbleven in de regio Holland Rijnland (dus excl. Zuid-Europese arbeidsmigranten).

IV Verschilanalyse en totaalbeeld

Het in spoor 2 gebruikte onderzoek van Van der Heijden geeft een schatting van het aantal *Midden- en Oost-Europese arbeidsmigranten* in 2010 te weten 11.743 arbeidsmigranten. Dat is aanzienlijk meer dan de 8.420 *Midden- en Oost-Europese arbeidsmigranten* die in 2010 werden geschat op basis van het extrapoleren van daadwerkelijke GBA-inschrijvingen (=spoor 1, zie kolom 2 van tabel 1). Een belangrijke verklaring hiervoor ligt mogelijk in het feit dat Poolse migranten veel vaker geregistreerd staan in het GBA dan b.v. Bulgaren en Roemenen. Uit het onderzoek van Van der Heijden (p35, tabel C2) blijkt dat in 2010 op landelijk nivo van alle Roemenen gemiddeld 11%

geregistreerd staat in het GBA en van de Bulgaren 34%. Dit zou betekenen dat de gehanteerde 'ophogingsfactor (bij spoor 1) te laag is. Als we genoemde inschrijfpercentages voor Bulgaren en Roemenen verwerken in de schatting van spoor 1 ontstaat het volgende beeld:

Tabel 3: vergelijking schattingsvarianten aantal arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa in 2010

herkomstgroepering/land	schatting spoor 1	gewijzigde schatting spoor 1 (andere aanname inschrijvingspercentage Bulgaren en Roemen)	schatting spoor 2
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	460	676	
Estland	20	20	
Hongarije	380	380	
Letland	80	80	
Litouwen	130	130	
Polen	6.270	6.270	
Roemenië	590	2.682	
Slovenië	0	0	
voormalig Tsjecho-Slowakije	500	500	
totaal	8.420	10.738	11.743

De schattingen van spoor 1 en 2 komen aanzienlijk dicht bij elkaar te liggen. Hierdoor lijkt het waarschijnlijk dat in de regio Holland Rijnland in 2010 tussen de 10.738 en 11.743 arbeidsmigranten verbleven.

Genoemde schattingen zijn echter alleen gericht op arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa. De Zuid-Europese arbeidsmigranten zijn nog niet meegenomen. Over de inschrijfgraad van arbeidsmigranten uit Zuid-Europa is nog nauwelijks iets bekend. Is hun inschrijfgraad vergelijkbaar met Bulgaren of Roemen? Of Polen? Of weer anders?

Uit tabel 1 blijkt dat in 2010 2.025 arbeidsmigranten uit Zuid-Europese herkomstlanden zich hebben ingeschreven. In het scenario dat:

- *alle* aanwezige Zuid-Europese arbeidsmigranten zich in 2010 hebben inschreven in het GBA, varieert het totaal aantal arbeidsmigranten tussen minimaal 12.763 en maximaal 13.768 personen.
- 50% ingeschreven stond in het GBA, is het totaal aantal aanwezige arbeidsmigranten tussen de 14.788 en 15.793.

Conclusie A: Op basis van het voorgaande kunnen we concluderen dat het totaal aantal in Holland Rijnland aanwezige EU-arbeidsmigranten in 2010 kan worden geschat tussen de 12.000 - 15.000.

Op basis van voorgaande redeneerlijn, kan ook een schatting van het aantal EU-arbeidsmigranten over 2012 worden gemaakt. De basis vormen wederom de inschrijvingen in het GBA. Deze cijfers worden vervolgens (wederom) gecorrigeerd voor (aangenomen) registratiepercentages per herkomstgroepering. Tabel 4 geeft een schatting van het aantal EU-arbeidsmigranten in de regio Holland Rijnland op 31 december 2012.

Tabel 4: Aantal ingeschreven en schatting totaal aantal EU-arbeidsmigranten naar herkomstland in de regio Holland Rijnland per 31 december 2012

herkomstland/groepering	totaal aantal GBA inschrijvingen gemeenten HR	ophogings-factor	schatting totaal aantal EU-arbeidsmigranten
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	262	2,9	771
Estland	20	2	40
Hongarije	279	2	558
Letland	62	2	124
Litouwen	82	2	164
Polen	4.378	2	8.756
Roemenië	323	9,1	2.936
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	323	2	646
Griekenland	499	1-2	499 - 998
Italië	1.304	1-2	1.304 - 2.608
Portugal	313	1-2	313 - 626
Spanje	735	1-2	735 - 1.470
onbekend	71		71 - 142
totaal	8.651		16.917 - 19.839

Conclusie B: Op basis van het voorgaande kunnen we concluderen dat het totaal aantal in Holland Rijnland aanwezige EU-arbeidsmigranten in 2012 kan worden geschat tussen bijna 17.000 - 20.000.

Hoe zijn de arbeidsmigranten verdeeld over de subregio's Duin- en Bollenstreek, Rijn- en Veenstreek en Leiden en omstreken? Tabel 5 geeft dat beeld weer.

Tabel 5: schatting van het totaal aantal EU-arbeidsmigranten naar subregio per 31 december 2012

subregio	gemeente	minimale schatting aantal arbeids- migranten	maximale schatting aantal arbeids- migranten	procentuele verdeling bij de minimale schatting
Duin- en Bollenstreek	Noordwijk	3.452	3.904	20
	Noordwijkerhout	976	1.123	6
	Hillegom	867	890	5
	Katwijk	1.087	1.173	6
	Teylingen	691	792	4
	Lisse	829	900	5
	<i>subtotaal</i>	<i>7.902</i>	<i>8.782</i>	<i>46%</i>
Rijn- en Veenstreek	Rijnwoude	260	273	2
	Kaag en Braassem	663	715	4
	Alphen aan den Rijn	1.549	1.750	9
	Nieuwkoop	477	505	3
	<i>subtotaal</i>	<i>2.949</i>	<i>3.243</i>	<i>18%</i>
Leiden en omstreken	Voorschoten	341	424	2
	Oegstgeest	631	910	4
	Leiderdorp	478	571	3
	Zoeterwoude	64	72	0
	Leiden	4.552	5.837	27
	<i>subtotaal</i>	<i>6.066</i>	<i>7.814</i>	<i>36%</i>
	totaal	16.917	19.839	100%

De subregio met de meeste arbeidsmigranten vormt de Duin- en Bollenstreek. Deze regio telt bijna de helft van alle arbeidsmigranten in Holland Rijnland. Binnen deze regio is Noordwijk de gemeente met veruit de meeste arbeidsmigranten. De gemeente met de meeste arbeidsmigranten is Leiden. Deze gemeente is verantwoordelijk voor ruim een kwart van alle arbeidsmigranten in de regio Holland Rijnland.

V. Supplement: behoefteraming huisvesting arbeidsmigranten Holland Rijnland

Om de discussie te voeden over de vertaling van het geschatte aantal in de regio aanwezige EU-arbeidsmigranten naar een concrete huisvestingsopgave, is onderstaande redeneerlijn opgevoerd. In deze redeneerlijn wordt uitgegaan van de minimale schatting van 17.000 arbeidsmigranten, die naar rato van het inwonertal worden 'omgeslagen' over alle gemeenten. Het spreekt voor zich dat andere aannames leiden tot andere uitkomsten!

- Uitgangspunt: 17.000 arbeidsmigranten in Holland Rijnland
- Ervaringscijfers leren dat ca. 50% van de arbeidsmigranten goed (d.w.z. volgens de geldende regels) is gehuisvest. Voor Holland Rijnland betekent dit dat 8.500 arbeidsmigranten niet goed zijn gehuisvest. Dat vraagt dus extra aandacht voor deze 8.500 huisvestingsplaatsen
- Stel: 50% van 8.500 verblijfplaatsen is legaliseerbaar. Dan is er nog behoefte aan 4.250 vervangende huisvestingsplaatsen
- Prognoses geven bij economisch herstel een verdubbeling van het aantal arbeidsmigranten in 5 jaar. Stel nu dat 50% van de geschatte toename plaatsvindt. Dat betekent 8.500 extra plaatsen.
- De behoefte èn aanwas samen: $4.250 + 8.500 = 12.750$ huisvestingsplaatsen binnen 5 jaar nodig
- Stel dat wordt ingezet op 50% van de totale behoefte de komende 5 jaar, dan is de totale opgave 6.375 huisvestingsplaatsen
- De regio Holland Rijnland heeft 527.574 inwoners
- Dat betekent dat er zo'n 12 huisvestingsplaatsen per 1.000 inwoners noodzakelijk zijn.

Onderstaande tabel geeft *op basis van deze redeneerlijn* weer hoe een evenredige verdeling van de huisvestingsopgave in de regio Holland Rijnland eruit *kan* zien.

Tabel 6: evenredige verdeling huisvestingsopgave naar inwonertal gemeenten Holland Rijnland op basis van een beredeneerde opgave van 6.375 huisvestingsplaatsen

subregio	gemeente	inwoneraantal	huisvestingsopgave per gemeente
Duin- en Bollenstreek	Noordwijk	25.517	308
	Noordwijkerhout	15.648	189
	Hillegom	20.831	252
	Katwijk	62.476	755
	Teylingen	35.686	431
	Lisse	22.511	272
	<i>subtotaal</i>	<i>182.669</i>	<i>2.207</i>
Rijn- en Veenstreek	Rijnwoude	18.618	225
	Kaag en Braassem	25.737	311
	Alphen aan den Rijn	72.853	880
	Nieuwkoop	26.974	326
	<i>subtotaal</i>	<i>144.182</i>	<i>1.742</i>
Leiden en omstreken	Voorschoten	24.310	294
	Oegstgeest	22.788	275
	Leiderdorp	26.706	323
	Zoeterwoude	8.171	99
	Leiden	118.748	1.435
	<i>subtotaal</i>	<i>200.723</i>	<i>2.426</i>
<i>totaal</i>		<i>527.574</i>	<i>6.375</i>

VI Bronnen

- Aantallen geregistreerde en niet-geregistreerde burgers uit MOE-landen die in Nederland verblijven, Rapportage schattingen 2009 en 2010, Van der Heijden, Universiteit Utrecht, 2013
- 'Poolse arbeidsmigranten in Hillegom en Katwijk, Sociale leefsituatie, arbeidspositie en toekomstperspectief', Nicis, 2011
- Toolkit 'Inschatting aantal EU-migranten op gemeentelijk niveau' handvatten voor gemeenten, CBS, in opdracht van Ministerie van BZK, VNG, Aedes, werkgevers- en werknemersorganisaties, 2012

Genoemde bronnen zijn te raadplegen op de website van het Expertisecentrum Flexwonen voor arbeidsmigranten: www.flexwonenarbeidsmigranten.nl

BIJLAGE A Aantal geregistreerde arbeidsmigranten in Holland Rijnland op basis van (een koppeling van) het GBA en UWV-polisadministratie, 31-12-2010

	totaal GBA	GBA+UWV	UWV
Alphen aan de Rijn	660	405	100
Hillegom	330	195	800
Kaag en Braassem	190	95	0
Katwijk	400	220	100
Leiden	2.060	930	400
Leiderdorp	175	85	0
Lisse	560	345	100
Nieuwkoop	180	95	0
Noordwijk	495	220	100
Noordwijkerhout	315	145	800
Oegstgeest	260	95	0
Rijnwoude	75	45	100
Teylingen	325	160	100
Voorschoten	180	95	0
Zoeterwoude	30	15	0
Totaal	6.235	3.145	2.600

bron: CBS 2012

toelichting:

- In de kolom totaal GBA staan alle eerstegeneratieallochtonen uit Midden-, Oost- en Zuid-Europa, dat is ingeschreven in de GBA op 31 december 2010. De cijfers zijn naar woongemeente.
- In de kolom GBA +UWV staat het aantal arbeidsmigranten uit Midden-, Oost- en Zuid-Europa, met een baan als werknemer en die ingeschreven staan in de GBA. Het gaat om eerste generatie migranten die zowel in GBA als UWV geregistreerd staan. De cijfers zijn naar woongemeente
- In de kolom UWV staat het aantal arbeidsmigranten uit Midden-, Oost- en Zuid-Europa, dat een baan heeft, maar niet staan in de GBA. Het gaat om eerste generatie migranten die alleen bij het UWV geregistreerd staan. De cijfers zijn naar werkgemeente.

BIJLAGE B GBA-inschrijvingen per gemeente, 31-12-2012

gemeente Alphen aan den Rijn

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	14	17	31
Estland	0	1	1
Hongarije	14	24	38
Letland	0	4	4
Litouwen	6	10	16
Polen	188	125	313
Roemenië	16	31	47
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	17	26	43
<i>subtotaal</i>	<i>255</i>	<i>238</i>	<i>493</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	28	16	44
Italië	47	26	73
Portugal	14	11	25
Spanje	23	36	59
<i>subtotaal</i>	<i>112</i>	<i>89</i>	<i>201</i>
totaal	367	327	694

gemeente Hillegom

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	0	3	3
Estland	0	0	0
Hongarije	4	6	10
Letland	1	2	3
Litouwen	0	3	3
Polen	170	179	349
Roemenië	3	7	10
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	3	4	7
<i>Subtotaal</i>	<i>181</i>	<i>204</i>	<i>385</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	6	3	9
Italië	2	2	4
Portugal	2	1	3
Spanje	5	2	7
<i>subtotaal</i>	<i>15</i>	<i>8</i>	<i>23</i>
totaal	196	212	408

gemeente Kaag en Braassem

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost-Europa</i>			
Bulgarije	5	6	11
Estland	0	1	1
Hongarije	3	8	11
Letland	0	1	1
Litouwen	0	2	2
Polen	123	99	222
Roemenie	3	5	8
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	6	10	16
<i>subtotaal</i>	<i>140</i>	<i>132</i>	<i>272</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	6	2	8
Italië	12	6	18
Portugal	7	3	10
Spanje	8	8	16
<i>subtotaal</i>	<i>33</i>	<i>19</i>	<i>52</i>
totaal	173	151	324

gemeente Katwijk

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost-Europa</i>			
Bulgarije	6	7	13
Estland	1	2	3
Hongarije	7	16	23
Letland	4	2	6
Litouwen	0	3	3
Polen	147	198	345
Roemenie	5	16	21
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	2	4	6
<i>subtotaal</i>	<i>172</i>	<i>248</i>	<i>420</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	15	11	26
Italië	20	6	26
Portugal	11	4	15
Spanje	8	11	19
<i>subtotaal</i>	<i>54</i>	<i>32</i>	<i>86</i>
totaal	226	280	506

gemeente Leiden

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost-Europa</i>			
Bulgarije	45	71	116
Estland	5	7	12
Hongarije	25	58	83
Letland	5	7	12
Litouwen	8	19	27
Polen	241	346	587
Roemenie	48	89	137
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	36	83	119
<i>subtotaal</i>	<i>413</i>	<i>680</i>	<i>1.093</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	130	155	285
Italië	318	239	557
Portugal	64	53	117
Spanje	157	169	326
<i>subtotaal</i>	<i>669</i>	<i>616</i>	<i>1.285</i>
totaal	1082	1.296	2.378

gemeente Leiderdorp

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	6	9	15
Estland	0	0	0
Hongarije	6	7	13
Letland	0	0	0
Litouwen	1	3	4
Polen	16	27	43
Roemenië	5	16	21
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	4	11	15
<i>subtotaal</i>	<i>38</i>	<i>73</i>	<i>111</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	11	3	14
Italië	23	22	45
Portugal	2	4	6
Spanje	9	19	28
<i>subtotaal</i>	<i>45</i>	<i>48</i>	<i>93</i>
totaal	83	121	204

gemeente Lisse

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost-Europa</i>			
Bulgarije			
Estland			
Hongarije			
Letland			
Litouwen			
Polen			379
Roemenie			
Slovenië			
voormalig Tsjecho-Slowakije			
<i>subtotaal</i>			
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland			
Italië			
Portugal			
Spanje			
<i>subtotaal</i>			
totaal			450

gemeente Nieuwkoop

herkomstgroepering	mannen	vrouwen	totaal
Bulgarije	6	2	8
Estland	0	1	1
Hongarije	5	6	11
Letland	2	2	4
Litouwen	0	4	4
Polen	85	83	168
Roemenie	3	0	3
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	7	4	11
<i>subtotaal</i>	<i>108</i>	<i>102</i>	<i>210</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	3	4	7
Italië	8	6	14
Portugal	5	2	7
Spanje	0	0	0
<i>subtotaal</i>	<i>16</i>	<i>12</i>	<i>28</i>
totaal	124	114	238

gemeente Noordwijk

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	12	22	34
Estland	1	1	2
Hongarije	16	29	45
Letland	6	5	11
Litouwen	1	2	3
Polen	641	529	1.170
Roemenië	14	19	33
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	25	44	69
<i>subtotaal</i>	<i>716</i>	<i>651</i>	<i>1.367</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	27	12	39
Italië	168	74	242
Portugal	40	24	64
Spanje	50	57	107
<i>subtotaal</i>	<i>285</i>	<i>167</i>	<i>452</i>
totaal	1.001	818	1.819

gemeente Noordwijkerhout

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	2	2	4
Estland	0	0	0
Hongarije	4	2	6
Letland	5	8	13
Litouwen	0	0	0
Polen	201	149	350
Roemenië	6	2	8
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	2	1	3
<i>subtotaal</i>	<i>220</i>	<i>164</i>	<i>384</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	3	2	5
Italië	40	32	72
Portugal	15	12	27
Spanje	25	18	43
<i>subtotaal</i>	<i>83</i>	<i>64</i>	<i>147</i>
totaal	303	228	531

gemeente Oegstgeest

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	3	3	6
Estland	0	0	0
Hongarije	7	19	26
Letland	1	3	4
Litouwen	4	3	7
Polen	13	28	41
Roemenië	13	4	17
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	4	8	12
<i>subtotaal</i>	<i>45</i>	<i>68</i>	<i>113</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	13	16	29
Italië	84	82	166
Portugal	7	10	17
Spanje	31	36	67
<i>subtotaal</i>	<i>135</i>	<i>144</i>	<i>279</i>
totaal	180	212	392

gemeente Rijnwoude

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	3	4	7
Estland	0	0	0
Hongarije	1	0	1
Letland	0	1	1
Litouwen	0	0	0
Polen	43	31	74
Roemenië	0	8	8
Slovenië	0	0	0
Voormalig Tsjecho-Slowakije	0	1	1
<i>subtotaal</i>	<i>47</i>	<i>45</i>	<i>92</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	5	3	8
Italië	1	1	2
Portugal	0	0	0
Spanje	3	0	3
<i>subtotaal</i>	<i>9</i>	<i>4</i>	<i>13</i>
totaal	56	49	105

gemeente Teylingen

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost-Europa</i>			
Bulgarije	5	2	7
Estland	0	0	0
Hongarije	1	6	7
Letland	0	0	0
Litouwen	3	4	7
Polen	100	136	236
Roemenie	3	2	5
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	3	9	12
<i>subtotaal</i>	<i>115</i>	<i>159</i>	<i>274</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	11	7	18
Italië	18	17	35
Portugal	9	5	14
Spanje	19	15	34
<i>subtotaal</i>	<i>57</i>	<i>44</i>	<i>101</i>
totaal	172	203	375

gemeente Voorschoten

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost-Europa</i>			
Bulgarije	1	4	5
Estland	0	0	0
Hongarije	1	4	5
Letland	1	2	3
Litouwen	2	4	6
Polen	36	51	87
Roemenie	1	2	3
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	2	5	7
<i>subtotaal</i>	<i>44</i>	<i>72</i>	<i>116</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	5	2	7
Italië	29	18	47
Portugal	2	4	6
Spanje	6	17	23
<i>subtotaal</i>	<i>42</i>	<i>41</i>	<i>83</i>
totaal	86	113	199

gemeente Zoeterwoude

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost-Europa</i>			
Bulgarije	1	1	2
Estland	0	0	0
Hongarije	0	0	0
Letland	0	0	0
Litouwen	0	0	0
Polen	7	7	14
Roemenie	0	2	2
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	1	1	2
<i>subtotaal</i>	<i>9</i>	<i>11</i>	<i>20</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland			
Italië	1	2	3
Portugal	1	1	2
Spanje	1	2	3
<i>subtotaal</i>	<i>3</i>	<i>5</i>	<i>8</i>
totaal	12	16	28

BIJLAGE C Uitsplitsing inwoneraantallen (oude) politieregio Hollands Midden in regio Holland Rijnland en overige gemeenten, 01-01-2012

gemeente	inwonersaantal	overige gemeenten	inwonersaantal
Alphen aan den Rijn	72.853	Bergambacht	9.908
Hillegom	20.831	Bodegraven-Reeuwijk	32.834
Kaag en Braassem	25.737	Boskoop	15.087
Katwijk	62.476	Gouda	71.235
Leiden	118.748	Nederlek	13.992
Leiderdorp	26.706	Ouderkerk	8.049
Lisse	22.511	Schoonhoven	11.814
Nieuwkoop	26.974	Vlist	9.773
Noordwijk	25.517	Waddinxveen	25.280
Noordwijkerhout	15.648	Zuidplas	40.673
Oegstgeest	22.788		
Rijnwoude	18.618		
Teylingen	35.686		
Voorschoten	24.310		
Zoeterwoude	8.171		
subtotaal	527.574		238.645
totaal	766.219		

Het inwoneraantal van de regio Holland Rijnland beslaat $(527.574/766.219) * 100\% = 69\%$ van de politieregio Hollands Midden.